

Looduskaitse tulemuslikkuse hindamine

Keskkonnaamet

Kübassaare maastikukaitseala
2026
Liggi Namm

Üldinfo

Küsimus	Vastus
Kaitstava loodusobjekti nimi	Kübassaare maastikukaitseala
KKR kood	KLO1000295
Asukoht (maakonnad)	Saare maakond
Kaitse alla võtmise aeg (ala moodustamise aasta)	2005. a moodustati Kübassaare maastikukaitseala (osa alast on kaitse all 1973. aastast).
Vöönd(id):	
loodusreservaatide arv	ei kohaldu
loodusreservaatide kogupindala	ei kohaldu
sihtkaitsevööndite arv	3
sihtkaitsevööndite kogupindala	248,6 ha
piiranguvööndite arv	1
piiranguvööndite kogupindala	268,8 ha
IUCN kategooria(d)	IV, V
Natura 2000 võrgustiku alad	Kahtla-Kübassaare loodusala, Kahtla-Kübassaare linnuala
Kaitseala valitseja	Keskkonnaamet
Kogupindala (ha)	517,4
Maismaa pindala (ha)	456,7
Eraomandis oleva maa pindala (ha)	392,7
Kaitsekorralduskava nimi	Kahtla-Kübassaare hoiuala, Kübassaare maastikukaitseala, Muraja merikotka ja Ruhve merikotka püsielupaikade (Kahtla-Kübassaare linnu- ja loodusala) kaitsekorralduskava 2013-2022
Kaitsekorralduskava tegevuskava periood	2013-2022
Tulemuslikkuse hindaja nimi	Liggi Namm
Tulemuslikkuse hindamise aasta	2026
Tulemuslikkuse hindamise kuupäev (pp.kk.aaaa). Kui hindamistabelit on värskemate andmete põhjal täiendatud, lisada ka uuendamise kuupäev ja vastava küsimuse number.	09.06.2026
Eelmise hindamise aeg (pp.kk.aaaa), s.h METT hindamine	
Loodusobjekti esile tõstmist vääriv tähtsus või eripära piirkonna, Eesti või Euroopa kontekstis* (*täita asjakohasusel)	Lisaks Natura 2000 võrgustikule kuulub Kübassaare maastikukaitseala territoorium Lääne-Eesti saarestiku biosfääri programmiala ja IBA (IMPORTANT BIRD AREAS) alade koosseisu.

Hindamistabel

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
Üldine	Üldine	Kas alal on (ajakohane) kava?	Jah, alapõhine kaitsekorralduskava, lisaks kohalduvad liigikaitsekava(d) ja/või elupaiga tegevuskava(d)	EELIS	
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks olevate liikide esinemise/seisundi info oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud 50-90% väärtustest	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskava on koostatud Natura ala kohta, mis hõlmab mitut siseriiklikku kaitseala. Kavas on üpris põhjalikud kirjeldused kogu Natura ala kohta, kuid ei ole eristatav ainult maastikukaitseala osa. Mõnede liikide seisundiandmete kirjelduses on kavas kirjas, et nende kohta on andmeid vähe või puuduvad.
planeerimine	seisund	Kas kõikide ala kaitseväärtuseks (kaitse-eesmärgiks) olevate elupaikade seisund oli kaitsekorraldusperioodi alguses kindlaks tehtud?	Seisund oli määratud 50-90% väärtustest	kaitsekorralduskava, EELIS	Kaitseväärtuseks on 17 elupaigatüüpi. Kaitsekorralduskava on tehtud Natura alale, mis hõlmab mitut siseriiklikku kaitseala. Kavas ei ole öeldud, kui palju on mingit elupaigatüüpi maastikukaitsealal. Kava lisas on EELISe andmete alusel koostatud kaardipilt elupaigatüüpide paiknemisega. Kui arvestada tol hetkel EELISes olnud andmeid, mille alusel kaart on tehtud, võib kindlaks tehtuks lugeda 8 elupaigatüübi andmed. Lisaks võib kindlaks tehtuks lugeda veel kahe elupaigatüübi andmed (7210 ja 1150), mille kohta on kavas kirjas, et neid maastikukaitsealal ei leidu.
planeerimine	seisund	Milline oli liikide seisundi andmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Kesine - <50% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava	Probleemiks on, et andmed on esitatud Natura ala, mitte maastikukaitseala kohta. Enamasti on üldised kirjeldused. Paljude kaitseväärtuseks olevate lindude kohta polnudki täpseid asukohta, arvukuse jms andmeid saada.
planeerimine	seisund	Milline oli elupaikade seisundiandmete usaldusväärsus ja kvaliteet?	Hea - 50-90% seisundi hinnangutest põhineb ajakohastel kvantitatiivsetel andmetel (uuringud, seired, inventuurid, vaatlused)	kaitsekorralduskava, EELIS	
planeerimine	seisund	Kas eelmisel kaitsekorraldusperioodil/selle kaitsekorraldusperioodi algul tuvastati andmelünki, mis takistasid lähteolukorra (kaitseväärtuste seisundi) kindlaks määramist?	Andmelüngad on põhjalikult kaardistatud ning andmelünkade täitmiseks vajalikud tegevused on selgelt välja toodud.	kaitsekorralduskava	Inventuuride ja seire vajadus on välja toodud ja tegevustena planeeritud.
planeerimine	seisund	Kas tuvastatud andmelüngad on kaitsekorraldusperioodil täidetud?	Pool või enam (50%-<100%) tuvastatud andmelünki on täidetud.	EELIS, KESE	Tehtud on haudelinnustiku seiret, talvist merelindude loendust. Paljude kaitseväärtuseks olevate linnuliikide kohta siiski kaitsealapõhised andmed puuduvad, kavandatud alapõhiseid inventuure pole tehtud.
planeerimine	survetegurid	Kas ala kõigi kaitseväärtuste osas on survetegurid (otsesed negatiivsed mõjutegurid) tuvastatud?	Survetegurid on kindlaks määratud kõigile (100%) kaitseväärtustele (kui asjakohane)	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas on kõikide kaitseväärtuste survetegurid (kavas kasutatakse mõisteid ohutegur ja mõjutegur) välja toodud. Kuna kava on tehtud Natura alale, mis hõlmab mitut siseriiklikku kaitseala, ei ole võimalik eristada konkreetselt maastikukaitsealal mõjuvaid survetegureid. Siiski loeb hindaja tegurid kindlaks tehtuks, sest suure osas on need olenemata asukohast samad.
planeerimine	survetegurid	Kas survetegurite olulisus ja ulatus on kindlaks määratud?	Survetegurite ulatus ja olulisus on kindlaks määratud poolte või enama (50% - <100%) kaitseväärtuste ja survetegurite puhul	kaitsekorralduskava	Lindude puhul võib olulisuse ja ulatuse lugeda kindlaks määratuks. Kuigi need ei ole tuvastatavad maastikukaitseala piires, siis lindude survetegurid ongi enamasti laiemat mõju avaldavad. Elupaikade survetegurid on enamasti üldised kirjeldused.
planeerimine	survetegurid	Nimeta ala kõige olulisemad survetegurid?	rohumaade hülgamine; pesitsevate lindude häirimine inimeste poolt (laidude külastamine, veesõidukitega lähedalt mööda sõitmine); ehitustegevus ja asustus; võõr- ja problemaatilised liigid; looduslikud protsessid	kaitsekorralduskava; kaitsekorralduskava, KESE	pärandniitude hoolduse lakkamine; pesitsevate lindude häirimine inimeste poolt (laidude külastamine, veesõidukitega lähedalt mööda sõitmine); lindude pesitsusaladele ja elupaigatüüpidele suvilate, varjualuste ehitamine; linnupesade rüüstamine väikekiskjate ja vareste poolt; ranniku- ja mereelupaikadel tormid, jää kulutat tegevus, eutrofeerumine, kliimamuutusest tingitud muutused
planeerimine	survetegurid	Kas arvesse on võetud ka väljastpoolt kaitseala tulenevaid survetegureid?	Kaitseala piiridest väljaspoolt tulenevaid survetegureid on arvestatud osaliselt.	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas on kirjas üldine selgitus: "Jälgida ka hoiu- ja kaitsealast väljapoolse jäävaid arendusi (kuivenduskraavide tegemine). Tuleb tagada, et väärtuslikud alad jääksid kuivendusest mõjutamata."
planeerimine	eesmärgid	Kas ala elurikkusega seotud kaitseväärtustele on seatud kaitse-eesmärgid?	Ala-spetsiifilised kaitse-eesmärgid on seatud kõikidele kaitseväärtustele	kaitsekorralduskava	Elupaigatüüpide eesmärk kaitsekorralduskavas on olemasoleva pindala säilitamine või minimaalne hektarite arv, mis peab olema heas seisundis. Kuigi kaitsekorralduskavas pole eristatav maastikukaitseala osa, siis on koos EELISe andmetega võimalik see välja võtta. Seetõttu loeb hindaja eesmärgi määratuks. Lindude eesmärkides pole samuti eristatav maastikukaitseala osa, kuid kuna need on üldised eesmärgid, mis kehtivad olenemata konkreetsest asukohast (nt elu- ja tootimispaigad säilinud, häirimine minimaalne jms), loeb hindaja ka need määratuks.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitseväärtuste kaitse-eesmärgid määratlevad elupaikade ja liikide soovitava seisundi?	Kaitse-eesmärkidega täpsustati elupaikade/liikide soovivat seisundit, kuid kaitse-eesmärkide sihtväärtused ei ole kvantifitseeritud ega ajaliselt piiritletud. / Konkreetseid eesmärgid on vähem kui pooltel (<50%) kaitseväärtustel.	kaitsekorralduskava	Kuna kaitsekorralduskava on koostatud Natura ala kohta, mis hõlmab mitut siseriiklikku kaitseala, ei ole võimalik eristada maastikukaitsealasse jäävat osa ja eesmärgid ei ole enamasti SMART.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka muudele kaitseväärtustele kui otseselt elurikkust puudutavatele kaitseväärtustele?	Ei	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja	Määrusega (kaitse-eeskirjaga) on kaitseväärtuseks muuhulgas väärtuslike geoloogiliste objektide kaitse, kuid nendele pole kaitsekorralduskavas eesmärgi seatud.
planeerimine	eesmärgid	Kas kaitse-eesmärgid on seatud ka sellistele hüvedele/väärtustele, mis ei ole määrusega ala kaitseväärtuseks seatud?	Jah	kaitsekorralduskava, Riigi Teataja	Määrusega on liikidest kaitseväärtusena nimetatud ainult linnud, kuid kaitsekorralduskava seab eesmärgid ka mõnele taime- ja kalaliikidele.
planeerimine	meetmed	Kas kaitsealal on vaja aktiivseid kaitsekorralduslikke tegevusi (lisaks LKS alusel kohalduvale kaitsekorrale/piirangutele)?	Jah, täiendav sekkumine on vajalik	kaitsekorralduskava	Vajalik on pärandniitude taastamine ja hooldamine ning väikekiskjate arvukuse reguleerimine lindude kaitseks.
planeerimine	meetmed	Kas kõikide kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamiseks kavandati vajalikud meetmed/tegevused?	Kaitsekorralduslikud meetmed on seatud kõikidele asjakohastele kaitse-eesmärkidele, kuid kõik meetmed ei ole SMART	kaitsekorralduskava	
planeerimine	meetmed	Kas määratud meetmed näevad ette tegevusi väljaspool kaitseala piire?	Ei ole asjakohane (teadaolevalt puudub vajadus tegevusteks väljaspool piire)	kaitsekorralduskava, Keskkonnaameti piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	
planeerimine	meetmed	Kas tegevused käsitlesid kõiki kaitsealal tuvastatud ja kaitseväärtusi mõjutavaid survetegureid?	Kõikidel peamistel surveteguritel on vastav meede.	kaitsekorralduskava	Mõned meetmed käsitlevad seda, mida ei tohi teha, mõned on üldised seaduste järgimise meetmed jms.
rakendamine	sisendid	Kas saab välja tuua muid puudujääke ala kaitsekorraldusega seotud teadmistes/alusinfos (peale seisundiandmete puudujääkide)?	Ei, kaitsekorraldusperioodil ei ole selgunud olulisi puudujääke teadmistes	hindaja ja Keskkonnaameti piirkondliku looduskaitse planeerimise spetsialisti teadmised	
rakendamine	sisendid	Kas teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud annavad piisava teabe, et hinnata ellu viidud tegevuste edukust ja kaitse-eesmärkide saavutamist või nende suunas liikumist?	Seire, inventuurid, uuringud võimaldab hinnata vähem kui poolte (<50%) tegevuste tulemuslikkust/kaitse-eesmärkide saavutamist	EELIS, KESE	Piisav teave on olemas maismaaelupaikade kohta ja mõnede väikesaarte haudelindude kohta.
rakendamine	sisendid	Kui teostatud seire, inventuurid ja/või uuringud ei anna piisavat teavet, siis mida tuleb teha, et puudujääke lahendada?	Linnuliikide kaitse-eesmärkide täitmise suunas liikumise hindamiseks on vajalik süstemaatilisem võrreldava info kogumine kogu maastikukaitseala piires, st teha ära kavandatud inventuurid.	EELIS, KESE, hindaja arvamus	
rakendamine	sisendid	Kas seire-, inventuuride ja/või uuringute tulemusi kasutati ala kaitsekorralduse kohandamiseks?	Seiretulemusi on vähesel määral/üksikjuhtumitel kasutatud ala kaitse korralduse/meetmete kohandamiseks	EELIS	Piiranguvõõndis asuvate metsaelupaikade kaitseks on kavandatud Metsaelupaikade looduskaitseala.
rakendamine	protsess	Kas huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava planeerimise etapis?	Jah - huvirühmi kaasati	Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	Toimus 3 avalikku koosolekut.
rakendamine	protsess	Kas kaitseala väärtuste ja kaitsekorralduse valdkonnas pädevaid huvirühmasid kaasati kaitsekorralduse/tegevuskava rakendamisse?	Jah - huvirühmi kaasati	EELIS, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	
rakendamine	protsess	Kas konsultatsioonide või tegevuste koordineerimise käigus tekkis teadaolevaid konflikte (vastasseise)?	Jah - tekkis konflikte	Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Konfliktid on seotud ehitustegevustega, ühes kohas ka loomade karjatamisega.

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
rakendamine	protsess	Nimetage olulisemad konfliktkohad	kaitsekorra/piirangute rangus; meetmetega seotud mõjud	Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist; Keskkonnaameti piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Ei olda rahul, kui Keskkonnaamet ei anna kooskõlastust ehitamiseks elupaigatüübile.; Üks suvilaomanik on vastu tema maa lähedal loomade karjatamisele.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud poollooduslike koosluste (niiduelupaikade) taastamistööde ellu viimise seis?	Vähem kui pool (<50%) planeeritud taastamistöödest on rakendatud	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde (sh RMK, ELF talgud) andmed	Kaitsekorralduskava on koostatud Natura alale, mis hõlmab mitut siseriiklikku kaitseala ja pole võimalik kindlaks teha, kui palju taastamistest on kavandatud maastikukaitsealale. Maastikukaitsealal on taastatud ligikaudu 120 ha pärandniite. Arvestades, et 2025. a hooldati 37 % kõikidest pärandniitudest, võib eeldada, et üle poole vajavad veel rohkemat või vähemat taastamist.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud märgaladega ja veekogudega (soolupaigad, jõed, järved) seotud taastamistööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas ei ole maastikukaitsealal märgalade ja veekogude taastamisi planeeritud.
väljundid	meetmed	Milline on koosluste hooldamistööde ellu viimise seis?	Vähem kui pool (<50%) hooldust vajavate koosluste pindalast on hooldusesse võetud.	EELIS	Kaitsekorralduskavas ei ole kirjas, mitu ha pärandniite peab olema kaitsekorraldusperioodi lõpuks hoolduses, pindalad on antud mõnede niidutüüpide kohta, kuid ka neil ei ole eristatav, kui palju sellest on maastikukaitseala osa. Vastamisel on hindaja arvestanud, et 2025. a inventuuri järgi on maastikukaitsealal kaardistatud 321 ha ja hoolduses 132 ha (37%) pärandniite. Aastatel 2019-2022 hooldati üle 30 ha rohkem, hoolusest on välja langenud Udriku laid.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud liigikaitsetööde ellu viimise seis?	Ei ole asjakohane	kaitsekorralduskava	Kaitsekorralduskavas ei planeerita selliseid tegevusi.
väljundid	meetmed	Milline on kavas määratud muude otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmete (hooldus-, taastamis- ja ohjamismeetmed jms) ellu viimise seis?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	kaitsekorralduskava, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem	Kavandatud ja tehtud on väikekiskjate jahti.
väljundid	meetmed	Millised I ja II prioriteediga meetmed on tähtsaks rakendamata ja miks?	Tegemata on erinevad linnustiku inventuurid (v.a riiklik seire) ja rendikarjade loomine rahaliste ressursside puudumise tõttu. Rendikarjade vajadus on tänapäevaks kadunud. Tegemata on kavade ja eeskirjadega seotud tegevused aja- ja inimressursi puudumise tõttu.	EELIS, KESE, Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga inventuurid, seire ja uuringud on ellu viidud?	Üle poole (50-90%) planeeritud meetmetest on rakendatud.	EELIS, KESE	
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga ala valitsemisega seotud meetmed (kavad, kaitse-eeskirjad jms) on ellu viidud?	Ükski planeeritud meetmetest ei ole rakendatud	Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteem, piirkondlik looduskaitse planeerimise spetsialist	Tegevuskava vaheanalüüsi pole tehtud, uut kaitsekorralduskava pole koostatud (on plaanis 2027. a), mõnede hoiualasse jäävate laidude maastikukaitsealasse arvamise pole tegeletud.
väljundid	meetmed	Kas I ja II prioriteediga rekreatsiooni ja keskkonnaharidusega seotud meetmed on ellu viidud?	Kõik või enamik (≥90%) planeeritud meetmetest on ellu viidud. Kõik meetme aspektid on täidetud ja rakendatud.	külastustaristu virtuaalkontor	Tähised on hooldatud.
väljundid	meetmed	Kas hinnataval perioodil on lisaks ellu viidud sellised kaitse-eesmärgke toetavaid tegevusi, mis ei ole ette nähtud kavaga?	Teadaolevalt ei ole selliseid tegevusi tehtud	kaitsekorralduskava, loodushoiutööde (sh RMK, ELF talgud) andmed	

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Milline on nende liikide seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Vähem kui poolte (<50%) (suunis)liikide seisund on stabiilne või paranenud	EELIS, KESE, eElurikkus	Kaitseväärtuseks on 38 liiki - kõik on linnud. Vastavalt juhistele lähtutakse seisundi hindamisel suunisliikidest, mille väljavalimisel on arvestatud liigi ohustatust, erinevate elupaikade kasutust ja et oleks andmeid, mille alusel seisundit hinnata. Andmete puudumine on oluline probleem. Mitme kaitseväärtuseks oleva liigi kohta andmed kaitseala piires puuduvad. Suunisliigid, mille alusel seisundit hinnati on: 1. Valgepösk-lagle, seisund halvenev. Väljavõte Keskkonnaagentuuri koostatud väikeste meresaares haudelinnustiku 2024. a. seirest "Valgepösk-lagle Kübassaare seirealale iseloomulikuks liigiks on valgepösk-lagle, kelle arvukus on aasta-aastalt langenud, jäädes viimastel ajal stabiilselt madalaks. Pesitseda üritavate laglede arv oleks nagu tõusnud, kuid samas oli Pihlalaiul olevatest pesadest 19 tühjad ja 6 selgelt rüüstatud. Varasemal laglesaarel Tumalaiul oli ainult üks valgepösk-lagle paar." 2. Tõmmukajakas, seisund jätkuvalt halb, pole kaitsekorraldusperioodil registreeritud mitte ühelgi korral. 3. Liivatüli, seisund halvenenud. Seirekohtades Põiksaärel, Pihlalaiul, Tumalaiul, Risti ja Süsime nasval pole alates 2020. aastast enam registreeritud, enne seda on igas kohas olnud 1-2 paari. 4. Roo-loorkull, seisund stabiilne, 1 paar. 5. Randtiir, seisund halvenenud. 2024. a ei leitud üheski seirealal, 2022. a registreeriti seirepunktides kokku 40 paari, 2015. a 120, 2017. a 77 paari. Seisundihinnangud on antud seireandmete arvukuse järgi, valgepösk-lagle oma seirearuandes oleva selgitava teksti alusel.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste väärtuste seisund on halvenenud?	Kuna vastavalt juhistele tuleb lugeda halvenenuks selliste liikide seisund, mille kohta andmed puuduvad, saab halvenenuks lugeda valdava osa kaitseväärtuseks olevate lindude seisundi. Oluliseks probleemiks on andmete puudumine. Seirearuannete alusel on vähenenud nt valgepösk-lagle, randtiiru, liivatüli ja tõmmukajaka arvukus.	EELIS, KESE	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% liikide seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja liikide seisundi halvenemise põhjused ja/või, millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Seirearuande järgi on probleemiks häirimine inimeste poolt ja pesade rüüstamine rebaste poolt. Vajalik on rebaseid laidudelt eemale hoida ning teha järelevalvet ja teavitustööd kehtivast liikumispiirangust Merelaidude sihtkaitsevööndis. Kaaluda (analüüsida) võib ka liikumispiirangu ala ja/või aja laiendamist	KESE, hindaja arvamus	
väljundid	tulemused	Milline on nende elupaikade seisund, mille kaitseks ala on määratud?	Üle poolte (50-90%) kaitseväärtuste seisund on paranenud või jäänud samaks.	EELIS	Kaitseväärtuseks on 17 elupaigatüüpi, millest kolme seisund on halvenenud. Peamiselt on seisund jäänud stabiilseks ning rannaniitude (1630*) ja kuivade lubjarikkal mullal niitude (6210) seisund on paranenud nende hooldamise tõttu.
väljundid	tulemused	Kui asjakohane, siis milliste elupaikade seisund on halvenenud?	Halvenenud on alvarite (6280*) seisund, millest osa hinnati hooldamatuse tagajärjel väga tihedaks kasvamise tõttu kadastikeks. Halvenenud on ka kadastike (5130) seisund, mille pindala 2025. a inventuuri järgi on küll suurenenud, kuid see on tingitud täpsemast kaardistamisest ja alvarite kinnikasvamisest. Kadastike esinduslikkus ja looduskaitseline seisund on võrreldes varasema kaardistusega langenud heast (B) arvestatavaks (C). Halvenenuks tuleb lugeda ka väikesaarte seisund, seda osaliselt andmete puudumise tõttu (vajalik oleks kõik need üle hinnata, eelmisest hndamisest on möödas üle 10 aasta) ja haudelinnustiku seire aruandes on märgitud ebaseaduslik ehitustegevus.	EELIS	
väljundid	tulemused	Kui alla 90% elupaikade seisund on stabiilne või paranenud, siis palun tooge välja elupaikade seisundi halvenemise põhjused ja/või millised tegevused on teie arvates vajalikud, et saavutada paremaid tulemusi?	Vajalik on alvarid ja kadastikud taastada ja neid hooldama hakata. Teha ülepinnaline väikesaarte seisundi hindamine vähemalt üks kord kümne aasta jooksul.	EELIS, hindaja teadmised	
väljundid	tulemused	Milline on ala kaitsekorralduse mõju ökosüsteemi teenustele?	Ökosüsteemi teenuste pakkumine on oluliste muutusteta	Keskkonnaagentuur, ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtutud suunisest vastamiseks sellest osast, mida teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Kübassaare maastikukaitseala hindepunktid nelja ökosüsteemi teenuse (mulla org C, elupaigahüve, toimeldamine, vee reguleerimisvõime) kaardi alusel on 7,13 (keskmise). Tulenevalt ELME kaardikihtidest põhineb hinnang ainult kaitseala maismaaosas (u 86% kogupindalast).

Valdkond	Teema	Küsimus	Vastus	Vastamisel kasutatud andmeallikas	Selgitused, lisainfo/vastuse põhjendus
väljundid	tulemused	Millised on olnud muutused ala ökoloogilises sidususes?	Ökoloogiline sidusus on hea või paranenud	Keskkonnaagentuur, ELME kaardikihid	Hindamisel on lähtunud suunised vastamiseks sellest osast, mida teha siis, kui muutust pole võimalik hinnata. Kübassaare maastikukaitseala sidususe hindepunktid ELME kaardikihtide alusel on 78,82 (hea). Tulenevalt ELME kaardikihtidest põhineb hinnang ainult kaitseala maismaaosal (u 86% kogupindalast).
väljundid	tulemused	Kas on tuvastatud ala kaitsekorra rikkumisi?	Jah, on tuvastatud kaitsekorra rikkumisi	OKAS, väärtemenetluse portaal	Sõidukiga sõitmine rannas
väljundid	tulemused	Kas tuvastatud ala kaitsekorra rikkumistel võib olla (oluline) mõju ala kaitseväärtustele?	Ei oska vastata	OKAS, väärtemenetluse portaal, hindaja arvamus	Üks kord on tuvastatud sõidukiga sõitmine randa vee lähedale tõenäoliselt paadi merrelaskmiseks. Tegemist ei olnud ulatusliku maa läbimisega ja rohkem pole kaitsealal seda tüüpi rikkumisi tuvastatud. Rikkumine hinnati väheoluliseks. Ulatuslik ja mitmekordne sõidukiga sõitmine rannas võib kahjustada muuhulgas ka kaitseväärtuseks seatud elupaigatüüpe.
väljundid	tulemused	Kas teie hinnangul on ala kaitsekord olnud sobiv ja piisavalt tõhus kaitse-eesmärkide saavutamise toetamiseks?	Jah	Riigi Teataja, hindaja arvamus	
väljundid	tulemused	Kas määrukses nimetatud ala kaitseväärtused on asjakohased ja piisavad?	Ei	Riigi Teataja, EELIS	Elupaigatüübid, mis on kaitseväärtuseks aga pole alal inventeeritud, tuleks kaitseväärtuste hulgast eemaldada. Need on puisniidud (6530*), vanad loodsumetsad (9010*) ning soostuvad ja soolehtmetsad (9080*). Lisada liigirikkad madalsood (7230) ja puiskarjamaad (9070), mida on kumbagi üle 20 ha. Kaitseväärtuseks on roherähn, kelle elupaika pole registreeritud, võiks eemaldada kaitseväärtuste hulgast. Võiks kaaluda emaputke ja liht-randpunga lisamist kaitseväärtuste hulka.
väljundid	tulemused	Kui määrukses nimetatud ala kaitseväärtused ei ole asjakohased, siis millised muudatused oleksid vajalikud?	Elupaigatüübid, mis on kaitseväärtuseks aga pole alal inventeeritud, tuleks kaitseväärtuste hulgast eemaldada. Need on puisniidud (6530*), vanad loodsumetsad (9010*) ning soostuvad ja soolehtmetsad (9080*). Lisada liigirikkad madalsood (7230) ja puiskarjamaad (9070), mida on kumbagi üle 20 ha. Kaitseväärtuseks on roherähn, kelle elupaika pole registreeritud, võiks eemaldada kaitseväärtuste hulgast. Võiks kaaluda emaputke ja liht-randpunga lisamist kaitseväärtuste hulka.	Riigi Teataja, EELIS	
muu	muu	Muud tähelepanekud ja kommentaarid, mida soovite lisada	Muud tähelepanekud puuduvad.		

Skoor

	Max skoor	Hindamise skoor	Tulemus (%)
Koondskoor	101	66	65,3%
Üldine	3	3	100,0%
Seisund (planeerimine)	18	11	61,1%
Survetegurid (planeerimine)	9	7	77,8%
Eesmärgid (planeerimine)	12	7	58,3%
Meetmed (planeerimine)	6	5	83,3%
Sisendid (rakendamine)	9	5	55,6%
Protsess (rakendamine)	6	6	100,0%
Meetmed (väljundid)	18	10	55,6%
Tulemused (väljundid)	20	12	60,0%

Üldine	3	3	100,0%
Planeerimine	45	30	66,7%
Rakendamine	15	11	73,3%
Väljundid	38	22	57,9%

Mõisted ja lühendid

Mõiste	Selgitus
Kaitseväärtus	Ala kaitse alla võtmise määruks/kaitse-eeskirjas nimetatud kaitstav loodusväärtus (kaitse-eesmärk).
Kaitse-eesmärk	Kaitseväärtuse soovitud seisund.
Kava	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduse aluseks olev tegevuskava: kaitsekorralduskava, liigi kaitse tegevuskava, elupaiga tegevuskava.
KKK	Kaitstava loodusobjekti kaitsekorralduskava.
Kaitsekorraldusperiood	Esmakordsel hindamisel ja ajakohase (s.t kava sisu on olnud üldjoontes jätkuvalt asjakohane) kava olemasolul on hinnatava kaitsekorraldusperioodi alguseks kava algus/koostamise aeg ja perioodi lõpuks hindamise aeg. Kava puudumisel ja/või korduval hindamisel saab kaitsekorraldusperioodiks arvestada hindamistsükli pikkust/eelmise hindamise läbi viimise aega (vastavalt hindamise korraldusele 10 või 12 aastat).
Survetegur	Kaitseväärtuse soodsa seisundi säilimist või saavutamist negatiivselt mõjutav tegur (nt reostuskoormus, häiringud, maaparanduse mõju, intensiivne maakasutus, võõrliikide surve jm)
Kaitsekorralduslikud meetmed	Tegevused, mida tuleb rakendada kaitse-eesmärkide saavutamiseks, sh eesmärkide saavutamist ohustavate mõjutegurite ohjamine. Kaitsekorralduslike meetmete hulka kuulub elupaikade kaitsmine, säilitamine, loomine, taastamine, majandamine. Käesoleva hindamise kontekstis on eristatud: - looduskaitsealadest ja/või ala kaitse-eeskirjast tulenev kaitsekord (õigusaktidega kehtestatud piirangud); - kaitseala n-õ aktiivne majandamine ehk täiendavate tegevuste planeerimine läbi tegevuskavade, tööplaanide, toetusprogrammide (nt elupaikade taastamine ja hooldamine, külastustaristu rajamine). N-õ aktiivsete meetmete puhul on omakorda eristatud: - looduskaitsemeetmed/otseselt kaitseväärtustele suunatud meetmed ehk tegevused, mille rakendamisest võib oodata otsest kasu liikide või elupaikade seisundile (nt elupaiga taastamine, elupaiga hooldamine, võõrliigi tõrje). - toetavad meetmed ehk tegevused, mille kasu kaitseväärtustele on kaudne (nt seire seisundi tuvastamiseks, kava koostamine ja tulemuslikkuse hindamine tegevuste planeerimiseks, haridusprogrammid teadlikkuse tõstmiseks, kaitseala tähistamine piirangute rakendamiseks jm)
SMART	Mõistet SMART (specific, measurable, achievable, relevant, time-bound) kasutatakse siinkohal kaitse-eesmärkide ja meetmete kontekstis. "SMART" mudelile vastav eesmärk või meede on konkreetne, mõõdetav, saavutatav, asjakohane ja ajaliselt määratletud.
Väljund (rakendatud tegevus)	Väljunditeks on ellu viidud tegevused ja nende mõõdetavad näitajad: nt taastatud või hooldatud alade pindala, rajatud külastustaristu pikkus, kontrollkäikude arv vms.
Tulemus (saavutatud seisund)	Tulemus on ellu viidud tegevuste abil saavutatud olukord, mis võib olla kirjeldatud läbi liikide ja elupaikade seisundi.
PAME hindamine	PAME (Protected Area Management Effectiveness) on IUCNi WCPA raamistikul põhinev lähenemine, millega hinnatakse kaitsealade valitsemise tulemuslikkust läbi aspekti kaudu — kontekst, planeerimine, sisendid, protsessid, väljundid ja tulemused. PAME hindamine näitab, kui hästi ala juhtimine aitab saavutada seatud looduskaitsealaseid eesmärgi.

Survetegurite kategooriad	Selgitus
põllumajandus	(intensiivne) maaharimine, karjatamine, taimekaitsevahendite ja väetiste kasutamine jm
rohumaade hülgamine	niitmise või karjatamise lõppemine
põllumajandusmaade kuivendamine	põllumajandusmaade maaparandusüsteemid
metsandus	raied, raadamine, metsastamine jm
metsamaade kuivendamine	metsamaade maaparandusüsteemid
kaevandamine	kaevandamine, s.h turbakaevandused
energia tootmine (sh infrastruktuur)	hüdroenergia, tuulepargid, päikesepargid, elektriliinid jm
transport	teed, raudteed, sadamad, maismaa- ja veeliiklus jm
ehitustegevus ja asustus	asustuse laienemine, ehitustegevus, puhketegevused, reostus asustusest, äri- ja tootmistegevusest jm
elusorganismide kasutus	vesiviljelus, kalastamine, jahipidamine, toidu ja muu materjali kogumine loodusest, liikide või elupaikade kahjustamine jm
militaartegevused ja muud inimsekkumised	militaarialad, tarastamine, vandalism
võõr- ja problemaatilised liigid	võõrliigid, probleemsed kodumaised liigid jm
segaallikatest põhjustatud reostus	heitel vette, heited pinnasesse, heited õhku, müra, valgusreostus jm
inimtekkelised veerežiimi muutused	maaparandus, veekogude hüdro-morfoloogia muutmine, veevõtt jm
looduslikud protsessid	erosioon, eutrofeerumine, koosluste looduslik areng, kisklus, kobraste tegevus, haigused ja parasiidid jm
loodusõnnetused	torm, põleng, maalihe, üleujutus jm
kliimamuutused	põuad, üleujutused, veerežiimi muutused, liikide levikuareali muutumine jm kliimamuutuste mõjul
muu	

Loodusdirektiivi aruande hinnangud	Selgitus
soodne	favourable = FV
ebapiisav	unfavourable-inadequate= U1
halb	unfavourable-bad = U2
teadmata	unknown=XX